

Digitalni jaz

Autorice: Christa Markom, Jelena Tošić, Magdalena Steger

Danas se ljudi susreću s digitalnim svijetom u mnogim područjima svakodnevnog života. Područja kao što su zdravstvo, škole, banke, vlada i knjižnice koriste se IKT-om (informacijskom i komunikacijskom tehnologijom), koja postaje nužan instrument i za korištenje njihovih usluga. Da bi građanima bile dostupne, trebaju znati kako npr. pristupiti pregledavanju interneta, e-pošti, blogovima ili društvenim mrežama. Međutim, nemaju svi potrebno znanje. Tako nastaje digitalna podjela ili digitalni jaz.

O čemu se radi?

Kao prvi korak, učitelji bi trebali proučiti pojmove Digitalni jaz, Digitalni generacijski jaz, Digitalni rodni jaz i Digitalni Queer jaz na digitclue.net mrežnoj stranici. Zatim zabilježiti najvažnije aspekte i usredotočiti se na teme koje su važne za njihove učenike. U sljedećim primjerima pronaći ćete različite zadatke koje možete riješiti i razmisliti o njima. Moguće je to učiniti samostalno ili zajedno s učenicima.

Isprobajte!

Primjer 1:

Upotrijebite aplikacije kao što su Mural ili Power Point za izradu mentalne mape koja prikazuje razlike i sličnosti između pojmova koje ste pročitali. Razgovarajte o mentalnoj mapi i konceptima sa svojim učenicima. Možete koristiti sljedeća pitanja:

- Koji su razlozi zašto ljudi nemaju pristup digitalnim medijima?
- Možete li zamisliti situaciju u kojoj ljudi uopće ne žele imati pristup digitalnim medijima?
- Koji ljudi mogu imati poteškoća s korištenjem digitalnih medija?
- Postoji li nešto što biste dodali konceptu digitalnog jaza ili smatrate da neki aspekt nedostaje?

Nakon rasprave o konceptima u razredu, učenici bi trebali razmisliti o izjavama iznesenim u pisanim pojmovima Digitalna podjela, Digitalni generacijski jaz, Digitalni rodni jaz i Digitalni Queer jaz. S vlastitog gledišta, mogu li potvrditi što koncepti govore o različitim prazninama ili jesu li se suočili s drugim situacijama? Na primjer, vrijedi li za njihovu obitelj da se mlađi članovi više koriste digitalnim medijima od starijih? Ideja je razmisliti o izjavama i zaključiti jesu li istinite u kontekstu života učenika ili je riječ o predrasudama.

Primjer 2:

Prije čitanja i/ili rasprave o konceptu digitalnog jaza, neka učenici obrade taj pojam na umjetnički način. Učenici bi trebali grafički prikazati pojam digitalnog jaza i vlastita iskustva i razmišljanja o tome. Za to neka upotrijebe program „Paint” koji je često unaprijed instaliran na računalima. Kao mrežni alat upotrijebite „Tinyimage”, koji možete pronaći na sljedećoj poveznici:

<https://www.tinyimage.de/>. Alternative mogu biti PowerPoint, Word ili Adobe.

Nakon crtanja/slikanja pojma o tome treba razgovarati u razredu. Učenici trebaju objasniti o čemu su razmišljali. Kao posljednji korak, učitelji bi trebali predstaviti koncept digitalnog jaza na digitclue.net

mrežnoj stranici. U razredu treba raspravljati o razlikama i sličnostima između koncepata na mrežnoj stranici i ideja učenika.

Primjer 3:

Koncept digitalnog jaza treba predstaviti i o njemu raspravljati u razredu. Za bolje razumijevanje moguće je predstaviti i koncepte digitalnog rodnog jaza, digitalnog queer jaza i digitalnog jaza u dobi. Za ovu vježbu važno je da učenici znaju što je digitalni jaz. Nakon toga trebaju razmisliti o jednoj osobi na koju utječe digitalni jaz (to može biti i osoba koja dobrovoljno odluči da se ne želi služiti digitalnom tehnologijom). Učenici bi trebali napisati kratku priču, opisujući situaciju, razloge, osjećaje itd. određene osobe.

Recite kolegama

Nakon rada i rasprave o konceptima sa studentima, njihov kreativni rad možete pokazati kolegama diljem svijeta. U tu svrhu možete podijeliti stvorenu umjetnost na temu digitalne podjele na karti digitalne uključenosti koja se nalazi na mrežnoj stranici DigitClue. D.I. Karta je karta svijeta na kojoj korisnici mogu dijeliti projekte, materijale, ideje i komentare o digitalnoj inkluziji u svojoj zemlji.

Razmišljajte dalje!

Sada ste razmišljali i raspravljali o digitalnom jazu iz vlastite perspektive i perspektive učenika. Naučili ste da digitalni jaz za svakoga znači nešto drugo. Digitalni jaz kod svakoga čovjeka potiče drukčije izazove. Sada vas pozivamo da razmislite o ovoj temi iz druge perspektive.

Zamislite da upoznate osobu iz 17. stoljeća, koja ne zna ništa o novoj tehnologiji i digitalnom jazu. Kako bi ta osoba vidjela naš digitalni svijet i digitalni jaz? Koja pitanja bi on ili ona mogli imati i kako biste na njih odgovorili? Možete li zamisliti neki savjet za ovu osobu, kako bi on ili ona mogli izbjeći digitalni jaz kada se vrate u 17. stoljeće?